

L-AUT-0048 / 27.05.2024

*Translation from English***ДО**

Министерството на околната среда и водите
бул. „Княгиня Мария Луиза“ 22
1000, гр. София
България
e-mail: edno_gishe@moew.government

Общинска администрация Каварна
ул. "Добротица" 26
9650 гр. Каварна
България
e-mail: obshtina@kavarna.bg

КОПИЕ

Ministry of Environment, Water and Forests
12, Libertatii Blv, Sector 5
Bucharest
Romania
e-mail: dorina.mocanu@mmediu.ro

Относно: Становище на възложителя за проведеното обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd

Уважаеми Госпожи/Господа,

Съгласно изискванията посочени в писмо Министерството на околната среда и водите с изх. № 99-00-200/15.04.2024 г. и във връзка с чл. 97 от Закона за опазване на околната среда и чл. 17 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, бе проведен обществен достъп и среща за обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd. по повод трансгранична процедура по ОВОС, съгласно Конвенцията за ОВОС в трансграничен контекст и чл. 7 от Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за изменение на Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (Директива за ОВОС).

Срещата за общественото обсъждане беше проведена на 15.05.2024 г., от 10.00 ч. в залата на община Каварна на адрес гр. Каварна, ул. „Добротица“ № 26, съгласно публикувана обява на интернет страницата на община Каварна - <https://www.kavarna.bg/> в раздел Новини и съобщения.

По време на срещата бе воден протокол от г-жа Елица Петрова, определена със Заповед № 511/13.05.2024 г. на кмета на Община Каварна за водене на протокол от общественото обсъждане и бе попълван списък на участниците в общественото обсъждане. Съгласно изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, определеното длъжностно лице предостави материалите с резултатите от общественото обсъждане на Възложителя в срок до 3 дни от датата на срещата.

В 30-дневния срок за обществен достъп до Доклада за ОВОС и всички приложения към него и по време на обществените обсъждания има устно изразени становища и има постъпили писмени възражения и писмени становища по проекта.

В срок от 3 дни след общественото обсъждане (съгласно изискванията на чл. 97, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда) има постъпили писмени възражения, писмени становища и препоръки по проекта.

Становището на Възложителя е изготвено на основание писмо на МОСВ с изх. № 99-00-200/23.05.2024 г. и във връзка с чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, във връзка с проведена среща за обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd. по повод трансгранична процедура по ОВОС, съгласно Конвенцията за ОВОС в трансграничен контекст и чл. 7 от Директива за ОВОС.

Съгласно изискванията на чл. 17 ал. 5 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда Възложителят представя на съответните общини и кметства становището по предложенията, препоръките, мненията и възраженията в резултат на обществените обсъждания.

Съгласно изискванията на чл. 17 ал. 6 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съответните общини и кметства трябва да осигурят обществен достъп за срок 7 дни на интернет страницата си и/или по друг подходящ начин до становището на заинтересуваните лица или организации и на вносителите на предложения, препоръки и мнения в резултат от общественото обсъждане, за което предоставят информация на компетентния орган.

Приложено Ви изпращам становище на Възложителя за проведеното обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd. Моля в изпълнение на чл. 17 ал. 6 на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда да осигурите обществен достъп до становището за срок 7 дни на интернет страницата си и/или по друг подходящ начин, за което да предоставите информация на компетентния орган.

Приложение: Становище на възложителя за проведеното обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.

С уважение,

27.05.2024 г.

Martin Urquhart
Neptun Deep Vice-President
OMV Petrom

DocuSigned by:
A53801B9734744F...

Alexandru Maximescu
Regulatory and Corporate Public Affairs Vice-President
OMV Petrom

DocuSigned by:
A48D23CD6A32423...

СТАНОВИЩЕ

по предложенията, препоръките, мненията и възраженията в резултат на проведените обществени обсъждания на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда за проект

"Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.

Настоящото становище е изготвено съгласно чл. 17, ал. 5 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, във връзка с проведена среща за обществено обсъждане на Доклад за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и RomGaz Black Sea Ltd. по повод трансгранична процедура по ОВОС, съгласно Конвенцията за ОВОС в трансграничен контекст и чл. 7 от Директива 2014/52/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 година за изменение на Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (Директива за ОВОС). Срещата беше проведена в съответствие и с предписанията на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) посочени в писмо с изх. № 99-00-200/15.04.2024 г., както и във връзка с чл. 97 и чл. 98, ал. 2 от Закона за опазване на околната среда.

Срещата беше проведена на 15.05.2024 г., от 10:00 ч. в залата на Община Каварна на адрес гр. Каварна, ул. „Добротица“ № 26. По време на срещата бе воден протокол от г-жа Елица Петрова, определена със Заповед № 511/13.05.2024 на кмета на Община Каварна за водене на протокол от общественото обсъждане и бе попълван списък на участниците в общественото обсъждане. Съгласно изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС), определеното длъжностно лице предостави материалите с резултатите от общественото обсъждане на Възложителя в срок до 3 дни от датата на срещата.

Срещата беше водена от Възложителя (г-н Даниел Дину – Старши Ръководител проект „Екологични разрешителни“). Присъстващите бяха запознати с основните аспекти на проекта от г-н Даниел Дину. Кратко запознаване с резултатите от извършената оценка на въздействие върху околната среда в трансграничен контекст бе извършено от г-жа Габриела Станчиу – старши консултант по околна среда и представител на „Блуменфилд“ – екип от сертифицирани експерти, изготвили оценката на въздействие върху околната среда и оценката за съвместимост. На представителите на общинската администрация, както и на всички заинтересовани лица, присъствали на срещата, беше дадена възможност да задават въпроси и да изразят мненията си.

ОТНОСНО ПРОВЕДЕНАТА СРЕЩА:

1. Обществено обсъждане в Община Каварна - Срещата се състоя на 15 май 2024 г., от 10:00 ч. в залата на Община Каварна на адрес гр. Каварна, ул. „Добротица“ № 26.

По време на общественото обсъждане бяха зададени следните въпроси:

- 1. Въпрос от Венцислава Венкова** – регионален координатор на „Джуниър Ачийвмънт България“: От къде може да се намери този рипорт?

Отговор на Д. Дину: на сайта на МОСВ – публикуван от ноември миналата година.

2. **Въпрос от Мартин Томов – „Грийнпийс“ - България.** Обръща внимание, че тази консултация е презентация на OMV, което е смешно. Българите нямат нужда да знаят колко бензиностанции има OMV според него. Смята, че в презентацията има подвеждаща информация. Напр. според него „Нептун“ не е на 130 км от българските води, а е на 30 до 40 км от ИИЗ на България. Счита, че се сравнява климатичното влияние на един проект, с климатичното влияние от цели държави. Информира, че „Грийнпийс“ - България има следните предложения за подобряване на ОВОС: 1/ от 2022г. в Украйна има агресивни действия от руска страна, които представляват силна заплаха за екологичната система в Черно море – напр. влияния върху китоподобни и делфини и замърсявания на водите. В морето има страшно много мини, които затрудняват работата на много учени. В ОВОС няма план за справяне при случаен сблъсък на мина с платформата и предлага към ОВОС да се направи анализ за периода на строителство и експлоатация. Г-н Томов изказа мнение, че заедно с тази война в Черно море има много други заплахи – прекомерен улов и силно замърсяване от други източници. „Нептун Дийп“ ще добави още една заплаха. Затова предлага да се направи оценка на кумулативното въздействие. Има и следните въпроси: 1/ тъй като няма да има персонал на платформата, означава ли това, че няма да има никакви мерки за защита на делфините и по време на поддръжката? 2/ Другият уязвим вид – средиземноморски буревестник, не беше споменат в презентацията. 3/ По време на презентацията не беше представено, че при разлив след 14 дни той ще стигне до южните части на българския бряг, а само след един ден северните части на българския бряг.

Отговори на Даниел Дину:

- По отношение на разстоянията: представени са разстоянията от платформата до 12-милната зона до териториалните води и до брега. Причина да не са посочени разстоянията до морската граница с България е защото двете държави не са определили точна граница помежду си. Измерено от брега, разстоянието до бреговете съоръжения е показано в ОВОС-а от станцията за измерване на газ до сухоземната граница на България – то е 26 км;
- Войната между Русия и Украйна – има действащи съоръжения и от преди войната и до сега не са регистрирани инциденти. Операторите следят геополитическата ситуация и са в постоянна връзка със съответните власти. Има и разработени планове, които от съображения за сигурност не са споделени. Важно е, че нашите държави са съседски. По отношение на плаващи мини в Черно море е важно да се разбере, че самата платформа е така проектирана, че да може да издържи сблъсък с цял кораб, изгубил контрол. Силата на този сблъсък е по-голяма от силата на експлозия на мина. Такъв анализ е правен и е предоставен на компетентния орган по Директивата за морска безопасност на Румъния. Всеки компетентен орган по Директивата има задължение да проверява дали всички проекти в морето отговарят на условията за безопасност и дали ще издържат на сблъсъци. Тези въпроси са обсъждани не с органите по околна среда, а с органите, отговарящи за инженерните аспекти и безопасността. Цялата проектна и изпълнителна документация ще е проверена и одобрена от независими международни организации, които да потвърдят, че проектът отговаря на международните изисквания за безопасност. Само след тези одобрения и съгласувания проектът може да продължи напред;
- По отношение на прекомерния улов на риба – проектът не може да повлияе на процеса на прекомерен улов. Ще има минимално въздействие върху рибарите в Румъния, по време на строителството тъй като ще има оградени зони за сигурност. Съдовете, участващи в строителство, ще бъдат навътре в морето и няма да въздействат особено на местните рибари. Очаква се не повече от 3 месеца на

въздействия, след това дейностите ще се изместят изцяло в дълбоки води, в които не се лови риба. За рибарите в България няма да има изобщо въздействия;

- По отношение на опазването на делфините по време на експлоатацията бе посочено, че въздействия върху делфините няма да има. Представителят на „Грийнпийс“ уточни че при инцидент ще има повече кораби, следователно могат да възникнат въздействия. Г-н Дину обясни, че по време на експлоатацията ще има само един плавателен съд и въздействието няма да е по-различно от това на всеки друг кораб. Представителят на „Грийнпийс“ каза, че очаква въздействия от подводен шум от кораба. Г-н Дину обясни, че шумът от двигателите не може да е проблем, тъй като не е силен и не оказва въздействия под водата. Той уточни, че подводен шум ще има само при набиване на пилотите, но това ще бъде еднократно при инсталиране на пилоти за стъпките на платформата. Направени са моделирания. В най-тежкия случай това набиване ще отнеме 32 часа. При нормални условия на работа ще отнеме 22 часа или по-малко. За да се смекчи това въздействие ще се прилагат изискванията на международните конвенции ACCOBAMS и JNCC. Тези конвенции дават указания как да се пазят делфините и да бъдат предотвратени въздействия върху тях. Изброени са и дейностите, които генерират шум и оказват въздействие върху делфините. Набиването на пилоти е такава дейност и тя е включена в тези конвенции, но не и шума от двигатели при движение на плавателни съдове. Г-н Дину обясни и че ще се извършват наблюдения от наблюдатели на морски бозайници, така че да е ясно, че няма делфини в зоната при започване на строителството. Ще се прилага и технологията „мек старт“, при която интензивността на шума се увеличава постепенно, което ще накара делфините да се отдалечат на безопасно за тях разстояние. На последния въпрос (за разливите) бе даден отговор, че „Нептун Дийп“ е проект за добив на газ, а не на нефт. Но тъй като трябва да се моделират разливи, докладът за ОВОС е разгледал най-тежкия сценарий на сблъсък на два кораба, единият от които е пълен с гориво, което изтича в морето. Това е много невероятен сценарий. Направено е моделиране как такъв разлив ще се разпространи без отчитане на влияние на вятър, вълни и без да се предприемат мерки за овладяване на разлива. Резултатът е, че дори и в този невъзможен случай няма да има въздействие върху бреговете. Моделиран е и по-реалистичен сценарий, отчитащ действието на вятъра и вълните. Моделирането показва, че под действие на вятъра и вълните разлятото гориво би се изпарило. При вятър, вълни и прилагане на мерки за ограничаване се доказва, че разливът не може да достигне България.

3. **Въпрос от Семира Хаджиниколова** – гражданин на България: Какви са ползите за България?

Отговор на Даниел Дину: Най-очевидната полза е устойчивост и сигурност на енергийните доставки за нашия район. Променливата геополитическа обстановка направи така, че има държави, които трудно постигат независимост. Този проект дава гъвкавост и устойчивост на района и ние няма да имаме нужда да зависим от други източници, които теоретично може да бъдат забранени от ЕС.

4. **Въпрос от Семира Хаджиниколова** – гражданин на България: какво сте построили до сега и в каква фаза е строителството?

Отговор на Даниел Дину: Не сме започнали строителство все още. До тук сме правили само проучвания. Проектът е на фаза на получаване на разрешение по околна среда, но има и много други допълнителни разрешения. Предстоят следващи фази, в които ще се изгради платформата със съоръженията.

5. **Въпрос от Мирослав Матов, гражданин:** Какъв е ефекта от строителните работи върху туристическия бизнес?

Отговор от Даниел Дину: Не очакваме да има въздействие. По отношение на туризма бихме разглеждали въздействия като увеличен трафик или извършване на строителство в зони, в които има туристи. Като говорим за въздействия върху туризма най-често става дума за дейности на сушата. Въздействия хипотетично може да има от изграждането на центровете на сушата в Румъния. Единствената дейност с вероятно въздействие върху туризма е изграждането на микротунела, който е под плажната ивица. Оборудването ще бъде разположено на сушата и когато стигне до водата може да причини замътняване като визуално въздействие. Нашите планове са да се строи извън туристическия сезон. Предвиждат се и допълнителни мерки като ограждане на зоните, където може да има турбулентност и ограничаване на движението на пясъка. Тези въздействия ще са основно в Румъния. Друго потенциално въздействие може да възникне от трафика, но голямата част от оборудването ще бъде доставено по вода, така че няма да има превозни средства с извънгабаритен товар, които да ограничават движението на сушата в България.

6. **Въпрос от Димитър Симов – гражданин:** Какъв опит имате в други подобни проекти?

Отговор на Даниел Дину: Имаме опит в много други страни: Нова Зеландия, Норвегия и други. За проект „Нептун“ са взети предимствата и силните страни опита от Норвегия, привлечени са експерти практически опит. Това дава увереност на екипа, че разполага с необходимото знание за да изпълним проекта по най-безопасен начин.

7. **Въпрос от Влад Катунa, гражданин на Румъния:** До момента са чули само информацията на Консултанта, платен от Възложителя, който каза, че няма въздействие за българското население. Но българското министерство на здравеопазването е оценило ОВОС и е изразило безпокойства по отношение на проекта. Г-н Катунa счита за много важно българските власти да предоставят информация за тревогите, изразени от Министерство на здравеопазването. Важно е да се знае че екотоксичните тестове, направени от морския институт са скрити от обществеността. Г-н Катунa с да се предоставят резултатите от тестовете.

Отговор от г-жа Мая Ганджова – координатор на МОСВ по ОВОС: Обръща внимание, че процедурата е с произход Румъния. България е уведомена в съответствие с процедурата по Еспо за евентуално трансгранично въздействие. Г-жа Ганджова потвърждава, че Министерство на здравеопазването на България е поискало допълване на доклада за ОВОС и това е направено, като допълнения доклад е бил представен през м. март. Г-жа Ганджова уточни, че комуникацията за трансграничната процедура по ОВОС се извършва между министерствата на околната среда на България и Румъния и че МОСВ не комуникира с Възложителя. Допълненият доклад е прегледан от Министерството на здравеопазването, което го е прегледало съвместно с Националния център по обществено здраве и анализи. През април са получени становища на институциите, че нямат забележки по допълнената ОВОС. Българското министерство информира Министерството на околната среда на Румъния, че приемат ОВОС за проекта и че са поставили мерки и условия за включване в крайното решение по ОВОС. Г-жа Ганджова подчерта, че цялата документация и кореспонденция между всички участници е публично достъпна на сайта на българското Министерство на български и английски език.

8. **Въпрос на г-н Влад Катунa:** Значи ли, че ОВОС е бил одобрен преди настоящата консултация?

Отговор на г-жа Мая Ганджова: одобрението на доклада за ОВОС от компетентния орган е част от процедурата по цялостно одобрение. За да се допусне обществена консултация, трябва да бъдат отразени всички забележки на компетентните институции – министерство на здравеопазването, басейнови дирекции и т.н. Едва след това

докладът става публичен и се прави обществено обсъждане. В момента МОСВ обединява всички получени становища, вкл. от тази среща, след което протокола от това обществено обсъждане и всички становища ще бъдат предадени на министерството на Румъния. В резултат ще очакват Възложителя да представи отговори на всички становища в срок от 10 дни след това обсъждане. Съгласно българското законодателство право на Възложителя е да реши дали да допълва доклада – напр. ако има новополучена информация различна от представената в ОВОС, нови алтернативи и т.н. Съгласно Конвенцията от Еспо процедурата по ОВОС в трансграничен контекст се провежда съгласно националното законодателство на страната на произход - Румъния. Целта на това обсъждане е да даде възможност на българските граждани и НПО да се запознаят подробно с проекта и оценката в трансграничен контекст. В срок от 10 дни е необходимо Възложителят да предаде становище с отговори на Община Каварна и МОСВ. Становището ще бъде публично оповестено от общината и министерството. След това българското министерство ще информира румънското министерство и ще поиска прилагането на мерките, които вече е посочило.

Отговор на Даниел Дину по отношение на въпроса за укриване на информация за екотоксичността от обществеността. Първо, информация с данните за тези тестове е в доклада за ОВОС. Това е документът, който е предоставил, а не укрил, информация, че такива тестове са направени. Освен това доколкото ни известно „Грийнпийс“ - Румъния са били поканени от басейновата дирекция на място да се запознаят с доклада за екотоксичност съдържащ информацията за която питат. Изискванията на законодателството са провеждането на тестове за екотоксичност на химичните елементи да бъде след получаване на рецептата за продукта. Тази информация е конфиденциална от страна на производителя, това е търговска тайна. Затова не е публикувана. Ние взехме само заключенията на анализите. Но ако искате може да проверите, че заключенията в ДОВОС наистина отговарят на заключенията в анализите - налични са и може да ги проверите.

Влад Катунa репликира, че за такива изследвания „Грийнпийс“ иска пълна прозрачност. Информация за токсичността не им е била представена от румънските власти и те са завели съдебно дело. Надяват се решението на съда да излезе преди решението по ОВОС. ОВОС е непълен и тази информация ще бъде предоставена в съда, на българското, румънското и европейското общество.

Даниел Дину отговори, че търговският закон защитава тази информация. Всички други данни, резултати и заключения са публикувани в Доклада за ОВОС. По отношение на екотоксичността, има публична база данни – HOCNOF, в която веществата могат да бъдат проверени.

9. **Въпрос на Меглена Антонова, „Грийнпийс“ - България** – казахте че България би имала полза от добива на газ. Имате предвид, че вече преговаряте за доставка на газ в България ли? Ние имаме много газ, договори до 2035 г., с неизгодни условия, което значи, че ще плащаме неустойки, ако решим да използваме газ от Вашето находище. Или просто предполагате, че ще има нужда от още газ в района?

Отговор на Даниел Дину: „Нептун Дийп“ ще предостави газ и наличен ресурс. Ако искате може да си купите, ако искате не. Не мога да кажа какви договори са подписани или ще бъдат подписани, казвам, че ще осигури допълнителен ресурс на природен газ.

10. **Въпрос на Меглена Антонова, „Грийнпийс“ - България** – Говорите за нулев нетни емисии на CO₂. Направихте ли сметка за процеса на изгаряне на газа?

Отговор на Даниел Дину: В ОВОС говорим за емисиите от Обхват 1 и 2, а не Обхват 3. Обхват 3 не е предмет на ОВОС-а тъй като не можем да контролираме от сега кой купува

газ. В ОВОС ще намерите Обхват 1 – консумация за нашите нужди за производството и експлоатацията.

11. **Въпрос на Меглена Антонова, „Грийнпийс“** - Предвиждат ли се други локации за обществени консултации?

Отговор на Мая Ганджова от МОСВ: Когато през 2022 г. МОСВ получава нотификация са определени потенциално засегнатите общини, като се отчита, че основно е засегната част от Черно море. МОСВ определя общини Варна, Каварна и Шабла като засегнати. За провеждане на това обществено обсъждане МОСВ се обръща към трите общини, водени от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, тъй като това е процедура, инициирана от Румъния, в която е проведено едно обществено обсъждане. МОСВ се е обърнало към Община Варна, но датата не е била удобна за общината. Община Каварна любезно откликна, а Община Варна и Шабла са отговорили, че не възразяват общественото обсъждане да е в Каварна. На този етап г-жа Ганджова подчерта, че процедурата не постановява необходимост от провеждане на друго обществено обсъждане. Обръща внимание още веднъж, че ОВОС е публичен, може все още да се подават становища. Но 30 дневния обществен достъп и общественото обсъждане приключват днес. Г-жа Ганджова информира също така, че всички становища досега са постъпвали в МОСВ. В Община Каварна няма постъпили становища.

12. **Ралука Петку от „Бенкуоч Румъния“** коментира емисиите от Обхват 3. Според нея не е невъзможно да се изчислят емисии на Обхват 3, но Възложителя е изместил тези емисии с дейности по използване на въглища.

Отговор на Даниел Дину – това бе обяснено по време на обществените обсъждания в Румъния, можем да обясни пак. Не е въпроса дали може, а дали трябва и до колко надеждни са тези изчисления. Сценарий, който допуска изчисление на емисии от Обхват 3 е напълно ненадежден и нереалистичен. Той трябва да се базира на други проекти, при които се променя добива на енергия от въглища към газ. Този проект освен това е регионален и няма да е за нуждите само на Румъния. Т.е. Обхват 3 би трябвало да се отчете и за други държави преминаващи от въглища към газ.

13. **Въпрос на Ралука Петку от „Бенкуоч Румъния“** – Докладът не дава всички възможни въздействия от разливи на гориво. Например при сценария с прилагане на мерки за смекчаване се посочва, че само 4 млн. тона ще бъдат уловени. Въпросът ѝ е какво е въздействието върху околната среда – биоразнообразие, от неуловеното количество нефт.

Отговор на Даниел Дину – Твърдението съдържа неточности. Първо - няма нефт, а леко дизелово гориво, което е летливо и се изпарява. Втора неточност – целта на направеното моделиране на разлив не е да оцени въздействието, а да даде информация какво е поведението на разлива под влиянието на въздуха, вятъра, вълните. Като се има предвид, че става дума за леко дизелово гориво, което се изпарява бързо, беше заключено че въздействието е минимално. Корабното дизелово гориво не потъва в дълбочина, а прави слой върху водата, стои на повърхността за разлика от нефта.

14. **Въпрос на Ралука Петку от „Бенкуоч Румъния“** – В ОВОС се споменава за план за действие само при този случаен разлив. Но са възможни да възникнат други аварии – на платформата, изтичане на газ и други. Нашето мнение е, че в тази връзка трябва да се направят допълнителни оценки.

Отговор на Гари Регън – старши ръководител ОВОС: Вие смесвате два различни процеса – ОВОС и въздействия и теми по Директивата за морска безопасност. Тези въздействия се оценяват от други институции по различен начин. Това законодателство произлиза от

Великобритания, после е възприето от ЕС на база на горчив опит. В Румъния има такава институция която взема решения – АКРОПО. В съответствие с приложимото законодателство се правят планове за действие при големи аварии. Проектът трябва да демонстрира, че са предвидени средства за такива аварии и е безопасен чрез прилагане на мерки, които предотвратяват аварии. Тези мерки са част от самия проект и тяхното прилагане се следи от АКРОПО и международно признати независими институции. Този процес на удостоверяване на годността на проекта е подобен на процеса по ОВОС, изготвя се доклад за големи аварии, последствия. Вашите евентуални притеснения от експлозии са част от процеса на преценяване на техническата безопасност на обекта, а не на околната среда. В доклада за ОВОС тази тема е засегната и разгледана в Глава 9.

15. **Въпрос на Алин Танасе – „Грийнпийс“ – Румъния:** Съобщава, че въпросът му е към министерството на околната среда на Румъния относно директивата за морска безопасност.

Отговор от Даниел Дину: Представителите на румънското министерство са тук само като наблюдатели. Гари Реган ще Ви даде отговор.

Алин Танасе репликира, че е спомената важността на директивата и задължението на всяка държава да има компетентен орган за безопасност на дейностите в морето. Според него румънското правителство лошо е транспонирало тази директива. Има започнало наказателна процедура от страна на ЕС срещу начинът на транспониране на Директивата в румънското законодателство.

Отговор на Даниел Дину: Задължението на Възложителя е да представи исканата по закон информация в АКРОПО. Дори и да има процедура срещу Румъния, това няма връзка с нашия проект. Ние сме тук да говорим за проекта.

Алин Танасе пояснява, че повдига въпроса, защото Директивата изисква работеща институция.

Отговор на Гари Реган: Това, което правим, е да спазваме законодателството и сме внесли необходимата документация. Лично аз съм работил в много държави и виждам, че един и същ процес се прилага в Румъния и в другите държави.

Алин Танасе репликира, че не може да се вярва на АКРОПО, докато не приключи наказателната процедура.

Отговор на Гари Реган: Разбирането за „Нептун Дийп“ е, че ще се проведе процедурата пред АКРОПО, и ще се направи независим одит от международно призната и сертифицирана компания

16. **Въпрос на Алин Танасе – „Грийнпийс“ – Румъния:** Казахте, че компанията вече има действащи проекти в Черно море. Имаме предположения, че не всичко е наред с тези съоръжения. Колко стари са тези съоръжения, достигнали ли са края на експлоатационния срок?

Отговор на Даниел Дину: Не мога да отговарям за други проекти. Тези за които питате наистина са от 90-те години. Доколкото знам, някои от тях се извеждат от експлоатация, но това не е повода на днешната дискусия. Днес говорим за „Нептун“, проектиран на базата на най-добрите стандарти.

17. **Въпрос на Влад Катунa:** Значи не може да потвърдите, че вашите платформи са безопасни?

Отговор на Гари Реган – Въвеждането на Директивата е изисквало проверка и на съществуващите съоръжения.

18. **Въпрос на Васил Чавгов – гражданин** – Ще има ли българско участие в проекта? Необходимо ли е друго одобрение от българските власти?

Отговор на Даниел Дину: В процес на избор на изпълнители сме. Най-главните изпълнители вече са избрани. В момента има голямо търсене на услуги, съпътстващи строителството. Основните изпълнители със сигурност ще имат нужда от допълнителни услуги и те ще правят допълнителни търгове. Но ние не упражняваме влияние дали подизпълнителите са от България, Румъния, или трета страна.

19. **Въпрос на Васил Чавгов – гражданин** – За колко време ще бъдат построени всички елементи на проекта?

Отговор на Даниел Дину: За 2 години се очаква.

20. **Въпрос на Васил Чавгов – гражданин** – Този 3D модел – „Близнак“ нещо иновативно ли е?

Отговор на Гари Регън – технологията съществува и е доказана, макар че е нова. Вече е прилагана на други платформи и в други проекти. Това което „Нептун Дийп“ се опитва да направи е да я подобри и развие. Целта е дистанционно да се управляват всички процеси от брега.

21. **Въпрос на Васил Чавгов – гражданин** – Имал ли други необходими одобрения от българските власти?

Отговор на Мая Ганджова – не става въпрос за одобрение. В рамките на Конвенцията по ОВОС и Букурещкото споразумение ние можем да възразяваме, изразяваме съгласие, несъгласие, но този проект е румънски. Разчитаме на добрите връзки и сътрудничество на между нашите две министерства и че румънските ни колеги ще отразят коментарите на българската страна. Проектът ще продължи съгласно румънското решение по ОВОС.

22. **Въпрос от Венцислава Венкова – регионален координатор на „Джунийър Ачийвмънт България“:** какви са спецификите и крайните срокове по отношение на разрешителните и какви видове разрешителни по околна среда и процедури предстоят? Как сте сключили договори с подизпълнители като нямате разрешителни?

Отговор на Даниел Дину: По отношение на разрешителните в момента сме на етап ОВОС. След това ни трябва от разрешение от АКРОПО и след го получим ще ни трябва разрешение за строеж. Очакваме да получим разрешителните до края на тази година. Имаме сключени договори само с фирми, които предоставят услуги и продукти съответстващи на етапа на развитие на проекта – например за работен проект или за елементи, които трябва да се поръчат година – две по-рано.

23. **Въпрос на Христян Христов – гражданин, еколог, морски биолог:** Чрез каква процедура избрахте да работите с „Блуменфилд“? Моето мнение е, че тази оценка е противоречива.

Отговор на Даниел Дину: Търсихме изпълнител с опит в офшорни проекти. В нашите географски ширини няма много опитни фирми. Избрахме я на база на опита в офшорни проекти и на база на познанията на националното законодателство. „Блуменфилд“ е една от малкото фирми с такъв опит в Румъния.

24. **Въпрос на Христян Христов – гражданин, еколог, морски биолог:** Договорът с „Блуменфилд“ публично достъпен ли е?

Отговор на Даниел Дину: Разбира се, че не, това е търговски договор между две фирми.

Не бяха зададени други въпроси по време на срещата за обществено обсъждане на Доклад за ОВОС с всички приложения към него за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd. във връзка с трансгранична процедура по ОВОС, съгласно Конвенцията за ОВОС в трансграничен контекст.

По време на обществения достъп и общественото обсъждане в община Каварна не са получени становища.

По време на обществения достъп до Доклада за ОВОС и в срок от 3 дни след общественото обсъждане (съгласно изискванията на чл. 97, ал. 6 от Закона за опазване на околната среда) в Министерството на околната среда и водите има постъпили писмени възражения, писмени становища и препоръки по проекта.

Становището и коментарите на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd. по всички получени предложения, препоръки, мнения и възражения са представени в таблицата по-долу:

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
1.	<p>Писмо Изх. № 05/11.03.2024 г. До Министъра на околната среда и водите От „За Земята“</p> <p><i>ОТНОСНО: Провеждане на обществена консултация във връзка с доклада за оценка на трансграничното въздействие върху околната среда на газовия проект Neptune Deep на територията на Румъния</i></p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>За Земята се запозна с информацията, предоставена на уебсайта на Министерство на околната среда и водите във връзка с консултациите по проекта за добив на газ в румънското Черно море - Нептун Дийп.</p> <p>Известно ни е, че министърът на околната среда и водите на Република България е изразил интереса си да участва в процедурата по трансгранична ОВОС с писмо с изх. 99-00-200 от 07.08.2023 г.</p> <p>Желаем да доведем до Вашето знание изводите, които направихме въз основа на фактите по въпроса и приложимата нормативна уредба в областта на околната среда - както българското, така и румънското законодателство.</p> <p>Българско законодателство</p> <p>Чл. 26, ал. 1, буква „а“ от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда гласи: „Чл. 26. Оценката на въздействието върху околната среда за инвестиционни предложения с трансгранично въздействие, които ще се осъществят на територията на други държави, при които Република България е засегната държава, се извършва в следната последователност: 1. (изм. - ДВ, бр. 29 от 2010 г.) при получаване на уведомление за инвестиционно предложение, което ще се осъществи на територията на друга</p>	<p>Като част от оценката на въздействието върху околната среда, проектът е следвал всички законови разпоредби относно трансграничната процедура. Следователно правните разпоредби, посочени в писмото, са спазени.</p> <p>Министерството на околната среда и водите участва активно в трансграничната процедура още от 2022 г. Двете министерства в Румъния и България са обменяли коментари и са водели диалог за изясняване на отделните аспекти на ОВОС.</p> <p>Въпреки че няма значително въздействие от Проекта върху околната среда, в България беше проведено обществено обсъждане, предназначено за българската общественост, на български език, а също така бяха събрани писмени становища от обществеността.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>държава и което може да се очаква, че ще има значително въздействие на територията на Република България, в посочения в уведомлението срок министърът на околната среда и водите уведомява държавата по произход за своето решение да участва или да не участва в процедурата по ОВОС:</p> <p>а) при изразено съгласие за участие се следва националната процедура на държавата на произход, ако друго не е предвидено в международен договор;"</p> <p>Безспорно е, че министърът на околната среда и водите на Република България е изразил съгласие за участие в процедурата за трансгранична ОВОС и следователно трябва да бъдат спазени изискванията на националната процедура на държавата на произход - в случая на Румъния.</p> <p>Румънско законодателство</p> <p>Приложим е румънският Закон № 292/2018 от 03.12.2018 г. за оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда („Закон № 292/2018“).</p> <p>Член 16 (1) Заинтересованата общественост, в съответствие с разпоредбите на приложение № 5, има възможност да участва ефективно от самото начало в процедурата, предвидена в чл. 4 (1), да документира и да представя предложения/препоръки на компетентните публични органи, когато са възможни всички варианти, и преди да се вземе решение за одобряване на разработката.</p> <p>(2) Информирането и участието на обществеността се координира от компетентните органи за издаване на разрешение за проекта и от компетентните органи за опазване на околната среда, съобразно конкретните им компетенции и се осъществява по следния начин:</p> <p>а) начин на информиране на обществеността: чрез плакати на определена териториална територия, публикации в централния и/или местния печат, организиране на изложби с планове, скици, таблици, графики, макети, свързани със съответния проект, и други;</p>	<p>Напълно са спазени разпоредбите на Конвенцията от Еспоо (за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст). Срещата за обществено обсъждане на трансграничното потенциално въздействие се проведе в Каварна на 15 май 2024 г.</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>б) методът на консултиране на заинтересованата общественост - писмено или чрез публични обсъждания.</p> <p>(3) Съответната информация се предоставя на обществеността в електронен формат, на собствения уебсайт на органите, посочени в (2).</p> <p>(4) Съответните срокове за различните етапи, така че да се осигури достатъчно време за информиране на органите, предвидени в чл. б (1) и обществеността, както и за тяхната подготовка и ефективно участие в процедурата, предвидена в чл. 4, (1) са посочени в приложение № 5 .</p> <p>(5) Срокът за провеждане на обществените консултации по доклада за въздействието върху околната среда е най-малко 30 дни.</p> <p>Член 17 (б) Централният държавен орган за опазване на околната среда започва консултации с държавните органи за опазване на околната среда на други държави относно потенциалните трансгранични последици от проекта и мерките предвидени за намаляване или премахване на тези последици, и заедно с тези органи определя времева рамка за продължителността на консултациите. Тези консултации могат да бъдат организирани и чрез подходящ съвместен орган.</p> <p>(7) Централният държавен орган по опазване на околната среда съвместно с компетентните органи от територията на евентуално засегнатата държава установява мерки, които да позволят ефективното участие на заинтересованата общественост в процедурата по чл. 4 (1), включително в случай на проекти с възможно значително въздействие върху територията на Румъния, инициирани в други държави.</p> <p>Напомняме също така, че съгласно член 6.от Орхуската конвенция, подписана и от двете страни, на заинтересованата общественост следва да се предоставят възможности за участие и Процедурите за участие на обществеността позволяват на обществеността да представи, в писмен вид или, ако е уместно, на публично обсъждане или запитване до заявителя, всякакви коментари, информация, анализи или становища, които счита за относими към предложената дейност.</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>В конкретния случай двамата министри не са изпълнили задълженията по чл. 17, ал. 7 от Закон № 292/2018 във връзка с чл. 16, ал. 2, буква „b“ от Закон № 292/2018, като министърът на околната среда и водите на Република България едностранно е решил да проведе консултациите със засегнатата общественост единствено и само писмено - чрез подаване на становища до министъра на околната среда и водите.</p> <p>Гореописаното нарушение е още по-съществено и представлява тежък порок на процедурата, поради обстоятелството, че българската общественост има нагласа да участва в процедура за консултации единствено и само в рамките на обществено обсъждане - чл. 97, ал. 4-от Закона за опазване на околната среда на Република България.</p> <p>Считаме, че задълженията по член 17 (7) от Закон № 292/2018 във връзка с член 16 (2) (а) от Закон № 292/2018 не са изпълнени. Освен това няма следа от информиране на засегнатата общественост в Република България чрез някой от методите, изброени в член 16 (2) (а) от Закон № 292/2018.</p> <p>Въз основа на гореизложеното се обръщаме към Вас със следното:</p> <p>Молим Ви да предприемете стъпки за изпълнение на разпоредбите на чл. 17, ал. 7 от Закон № 292/2018 във връзка с чл. 16, ал. 2, букви „a“ и „b“ от Закон № 292/2018, като информирате засегнатата общественост в България за проекта за добив на газ в румънската акватория на Черно море „Нептун Дийп“ и да организирате обществените консултации съобразно изискванията на румънското, но и на българското законодателство с оглед спазване на изискването на чл. 16, ал. 1 от Закон № 292/2018, като на засегнатата общественост в България да бъде осигурена възможност да участва ефективно още от самото начало на процедурата и да представя предложения и препоръки на компетентните власти.</p> <p>С уважение,</p>	<p>Допълненият Доклад за ОВОС беше публикуван на уебсайта на министерството, а публичните обяви, информиращи за датата и мястото на срещата за обществено обсъждане, бяха публикувани на уебсайта на Министерството и в български вестник.</p> <p>Общественото обсъждане се проведе в сградата на община Каварна на 15 май 2024 г.</p> <p>Заинтересованата общественост, която не можа да участва в срещата, предостави писмени коментари.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Венцеслава Кожухарова, Координатор, екип Енергия и климат, Екологично сдружение "За Земята"/Международна мрежа CEE Bankwatch</p>		
2.	<p>Писмо Изх. № 37/29.04.2024 г. До Министъра на околната среда и водите От „Грийнпийс“ – България</p> <p><i>ОТНОСНО: Становище по доклад за трансгранична оценка за въздействието върху околната среда на проекта „Нептун Дийп“ за добив на газ на територията на Румъния</i></p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Гражданската екологична организация „Грийнпийс“ – България продължава да следи развитието на трансграничните консултации по доклада за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) относно проекта „Нептун Дийп“ в Черно море. Във връзка с обществено обсъждане на доклада по ОВОС, Ви молим да вземете предвид настоящото становище, с което изразяваме позиция относно процедурата по трансгранични консултации по доклад за ОВОС на проекта „Нептун Дийп“ в румънските териториални води.</p> <p>На 05.04.2024 г. от страна на Министъра на околната среда, водите и горите в Румъния е изпратено писмо до Министъра на околната среда и водите в България, към което е прикачен и ревизиран доклад по ОВОС с поправки в отговор на писмо № 99-00-200/11.03.2024 г. След преглед на ревизираните материали по доклада, бихме искали да изразим нашите силни опасения от огромните рискове, на които „Нептун Дийп“ ще изложи биоразнообразието в Черно море и здравето на гражданите на Република България. Въпреки ревизиите, докладът по ОВОС все още не отговаря на по-голямата част от първоначално представените заплахи за природата и здравето на хората.</p>	<p>Допълненият Доклад за ОВОС отговаря на въпросите, повдигнати от българските институции, участващи в оценката на Доклада за ОВОС. След като те прегледаха допълнения Доклад за ОВОС, в Каварна, България, беше проведено обществено обсъждане. Резултатите от Доклада за ОВОС водят до заключението, че няма значителни въздействия за България и Румъния.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Методологията в доклада е напълно неясна, тъй като липсва ясна рамка за оценка на значимостта на екологичното въздействие от различни заплахи, което може да предизвика сериозно объркване дори в експерти. В допълнение към това, докладът е непостоянен в излагането на нужни мерки за опазване на природата в Черно море и тяхното предложено приложение. Например в секция D.1.1. се споменават силно необходими мерки за смекчаване на въздействието от строежа на платформата върху застрашения вид <i>Phocoena phocoena</i>, но в таблицата със специфични природозащитни цели не е установено значително въздействие върху вида. Друг подобен пример са изложените данни за средиземноморския буревестник (<i>Puffinus yelkouan</i>), чийто миграционни пътища са ясно показани като преминаващи през строителната зона, но докладът не констатира този вид птици като значително засегнат. Поради наличието на този вид в района на проекта и наличието на риск от сблъсък, той следва да се счита за потенциално засегнат и въздействието върху него следва да се анализира в проучването. Обръщаме на Вашето внимание, че и двата споменати вида са определени като застрашени и с изключително висока консервационна стойност. Заплахите върху тези и други миграционни видове ще се отразят и на тяхната популация в България.</p>	<p>Докладът за ОВОС е изготвен от независим сертифициран консултант в съответствие с Директива 2011/92/ЕС за ОВОС - Оценка на въздействието на определени публични и частни проекти върху околната среда (изменена Директива 2014/52/ЕС), транспонирана в националното законодателство на държавите-членки на ЕС.</p> <p>Не става въпрос за непоследователност, а по-скоро за различни подходи в Доклада за оценка за съвместимост и ОВОС поради различните методологии в конкретните насоки за всеки вид оценка, които обаче се допълват взаимно.</p> <p>Що се отнася до въздействието върху морските бозайници, дейностите свързани с набиването на пилотите на платформата са с кратко времетраене (очаква се то да е 22 часа). Предложените мерки за смекчаване на въздействието, които са в съответствие с добрите международни практики и насоки, като АССОВАМС (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
		<p>опазване на природата), включват използване на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на дейностите, в съчетание с техниката за мек (плавен) старт, която позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при което нивата на шума не представляват заплаха.</p> <p>Що се отнася до <i>Puffinus yelkouan</i>, плавателният съд, който монтира тръбопровода на морското дъно, ще извършва дейности в крайбрежната зона за ограничен период от време, като с напредъка на строителството ще се придвижва към платформата, която се намира на около 160 км от брега. Присъствието на строителния кораб в близост до брега предполага същия риск за птиците, както всеки друг кораб, който влиза или излиза от някое от пристанищата по черноморското крайбрежие. Рискът от сблъсък на птици с много бавно движещ се строителен кораб е много малко вероятен и поради това не се счита за значителен.</p> <p>Международният съюз за защита на природата (IUCN) и BIRDLIFE International не са включили риск от</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Друг сериозен пропуск в доклада по ОВОС е пълната липса на анализ на въздействието, което „Нептун Дийп“ ще има върху зоните, определени като важни за развитието на морските бозайници (Important Marine Mammal Areas - IMMA), предложени от Международния съюз за защита на природата (IUCN), Международния комитет за защитените зони за морски бозайници (ICMMPA) и Световната комисия за защитените зони (WCPA). Проектът пресича две такива зони - Западно Черно море (Western Black Sea IMMA) и Калиакра до Дунавската делта (Kaliakra to Danube Delta IMMA). И двете споменати зони попадат частично под българска юрисдикция, следователно е нужно българските институции да обърнат допълнително внимание върху потенциалните заплахи, които този проект за добив на газ ще донесе. В случай на химическо замърсяване или разлив от платформата или газопроводите, негативните ефекти бързо ще засегнат и определената като важна за развитието на морските бозайници зона „Емона“ (Emona IMMA), която е единствената такава зона, попадаща изцяло под българска юрисдикция. Докладът за ОВОС на „Нептун Дийп“ трябва да вземе предвид опаността, която представя пред китоподобните в Черно море и да проведе допълнителен анализ за този натиск.</p>	<p>сблъсъци с кораби или платформи в раздела за натиск и заплахи. Единствено вятърните електроцентрали се считат за рисков фактор за сблъсък, който има смисъл да се вземе предвид за този вид, а проектът Нептун Дийп не включва такива дейности.</p> <p>Както бе обяснено по-горе, потенциалното въздействие върху морските бозайници ще бъде много краткосрочно и локализирано около платформата по време на дейностите по набиване на пилоти, чието очаквано времетраене е от около 22 часа. Това е еднократна дейност по време на строителната фаза. Районът, в който възниква PTS (Permanent Threshold Shift), е локализиран около платформата, поради което посочените зони не са засегнати. За да се смекчи това потенциално въздействие, проектът прилага мерките, предвидени в международно признати документи и ръководства, като ACCOBAMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Докладът обръща внимание на случаите на случайно замърсяване и изпускане на води в морето, но пропуска да предостави задълбочен анализ за въздействието върху три зони от мрежата Natura 2000 в морските пространства на територията на България. Това са „Емона“ (BG0001501), „Ропотамо“ (BG0001001) и „Странджа“ (BG0001007). В тези зони се намират едни от най-благоприятните местообитания за черноморската екосистема, които заслужават специфични мерки за опазване и защита, като например съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна; постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини; обширни плитчи заливи и други. В тези зони също така се намират ключови, богати на въглерод екосистеми, като ливадите от морски треви, чието опазване е заложено в Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г., тъй като унищожаването им ще доведе до изпускане на въглерод в атмосферата, а пък опазването би спомогнало за абсорбиране на огромно количество от този парников газ. Тези и други заплахи трябва да бъдат взети предвид, особено имайки предвид повишения натиск върху черноморската екосистема, причинен от военните действия в Украйна и от забързващите се климатични промени. Кумулативното въздействие върху черноморската екосистема не е посочено никъде в доклада.</p>	<p>природата), които изискват използването на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на дейностите, което в комбинация с техниката за „мек“ (плавен) старт позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при което нивата на шума не представляват заплаха.</p> <p>Находищата "Домино" и "Пеликан", от които ще се добива газ в рамките на проекта "Нептун Дийп", са биогенни газови находища и не съдържат никакви течни въглеводороди като суров нефт или кондензат. Те съдържат само природен газ и вода.</p> <p>За възможно потенциално изпускане на течни въглеводороди се счита инцидентен разлив на дизелово гориво (леко корабно дизелово гориво - ЛКДГ) в резултат на сблъсък на плавателни съдове. Дизелът (ЛКДГ) е силно летлив и се счита за нетраен нефтопродукт, тъй като обикновено се изпарява в рамките на 5 дни под въздействието на вятъра и вълните.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
		<p>Рискът от разлив на ЛКДГ се счита за сходен с този от целия корабен трафик в Черно море, като този риск не е специфичен за Нептун Дийп. Представеното в ОВОС моделиране на разливите показва очаквания сценарий при настъпването на такъв инцидент, който е много малко вероятно да възникне. Резултатът от моделирането на най-вероятният сценарий, който се базира на най-реалистичните параметри, показва, че евентуален разлив не засяга териториалните води на България и следователно не представлява риск за бреговата линия, водите за къпане или българските морски зони от Натура 2000, включително посочените в писмото.</p> <p>Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено заедно с други съществуващи проекти, както постановяват законодателните изисквания. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, имащи отношение към нашите дейности. Подобни теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Румънските власти все още отказват да предоставят тестовете за екотоксичност и тяхната техническа документация, които иначе са необходими за издаване на разрешение за разглеждания проект. В доклада има препратки към следните проучвания, но тяхното пълно съдържание все още не е достъпно за общността, нито в България, нито в Румъния:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Проучване за оценка на въздействието на заустването в Черно море на отпадъчни води, съдържащи вещества, чиито максимално допустими граници не са предвидени в NTPA 001/2002, изготвено от Blumenfield S.R.L.; ● Изследване на екотоксичността за екологичната документация на проекта „Нептун Дийп“, изготвено от Националния институт за морски изследвания и развитие „Григор Антипа“; ● Предварително проучване на екотоксичността, изготвено от Националния институт за морски изследвания и развитие „Григор Антипа“. <p>Това е изключително притеснително, тъй като липсва конкретна информация за това какви химикали и вещества ще бъдат използвани и/или освободени в черноморските води. Имайки предвид, че дори само през периода на експлоатация на проекта в Черно море ще бъдат изхвърлени над 5 млн. м³ отпадъчни води, а и при инцидент замърсяването би стигнало за няколко дни</p>	<p>издаване на екологично разрешително. OMV Petrom експлоатира съществуващи платформи в плитките води на Черно море и досега няма констатирани заплахи, произтичащи от войната в Украйна. От гледна точка на сигурността е важно да подчертаем, че и Румъния, и България са членове на НАТО.</p> <p>Доколкото ни е известно, румънските власти са предоставили проучването за екотоксичност за преглед на място, в офиса на компетентната институция. Освен това данните, веществата и заключенията от това проучване са ясно посочени в Доклада за ОВОС. Направените проучвания сочат, че няма значителни въздействия.</p> <p>Става дума за предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Изпускането се регулира от разрешителното за изпускане на води и ще се извършва</p>	<p>НЕ</p> <p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>до северните части на българската акватория и само за две седмици и до най-южните ѝ части, тези данни са изключително нужни.</p> <p>Здравето на всички български граждани продължава да бъде поставено под въпрос, въпреки критиките, които Министерството на околната и среда и водите вече отправи към румънската страна и към пропуските в доклада в писмо № 99-00-200/05.01.2024 г. Оценката на възможните последици от изпускането на технологични води в морето и анализът на това как ще бъдат засегнати българските води за къпане при случай на изтичане или</p>	<p>на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона. Това е обичайна практика, която се прилага в други страни, произвеждащи въглеводороди, включително Норвегия.</p> <p>Това е газов проект, без течни въглеводороди.</p> <p>Веществата, използвани в технологичния процес, са лицензирани от европейските органи и се използват в световен мащаб.</p> <p>OMV Petrom използва технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Великобритания, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е включено в Доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p> <p>Както бе обяснено по-горе, Докладът за ОВОС бе преработен и допълнен, за да се отговори на коментарите и въпросите, повдигнати от българските институции, участващи в процедурата по ОВОС преди</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>контролирано изпускане на въглероди все още е незадоволителен. Обръщаме сериозно внимание на факта, че рискът от подобни инциденти и разливи е значително повишен в резултат на руската агресия в Украйна. В доклада отсъства реален план за справяне с такива инциденти, които биха довели до бързо замърсяване на цялата българска акватория и пагубни последици за здравето на българите, както и за риболова и туризма в страната.</p> <p>С оглед на този риск, смятаме, че приетите от Министерството на околната среда и водите консултации са крайно недостатъчни и неефективни. На 12.02.2024 г. Министерството на околната среда и водите в България обяви обществено обсъждане по трансграничната консултация за „Нептун Дийп“, което да бъде извършено единствено в община Каварна. Въпреки че оценяваме усилията на българските власти да се допитат до обществеността, тази консултация не би предоставила реални възможности за всички засегнати български граждани да се информират и включат. За първоначалния отговор от МОСВ към румънската страна са изисквани становища от общините Варна, Шабла и Каварна, но обществено обсъждане ще се проведе единствено в последната спомената община. Въпреки че МОСВ е сметнало общините Варна и Шабла като компетентни и засегнати общини, гражданите на въпросните общини няма да имат равен достъп до обществени консултации. Смятаме, че във тези общини също би следвало да бъде организирано обществено обсъждане и информационна кампания. Община Шабла е в изключително уязвима позиция, тъй като при потенциален инцидент, водите за къпане биха били засегнати първо там.</p>	<p>организирането на общественото обсъждане в България. В Доклада за ОВОС еднозначно е заключено, че няма значителни въздействия за здравето на българските граждани, риболов или туризъм.</p> <p>OMV Petrom разполага с пълномащабна рамка за управление на инциденти и обезпечаване на сигурността, за да реагира на всяка заплаха от руска агресия, но тя е конфиденциална предвид чувствителността на информацията.</p> <p>Предвид факта, че беше оценено, че няма да има значително въздействие върху територията на България, обсъждането в Каварна беше сметено за напълно подходящо съгласно Конвенцията от Еспоо.</p> <p>Освен това, както бе обяснено от г-жа Мая Ганджова от българското Министерство на околната среда и водите по време на срещата за обществено обсъждане, Министерството на околната среда и водите определя общините Варна, Каварна и Шабла като потенциално засегнати. За провеждане на общественото обсъждане Министерството на околната среда и</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Наред с това, споменатото моделиране при потенциален инцидент предвижда достигане на българските води след ден, след 10 дни до морска зона „Емона“, след 12 дни до морска зона „Ропотамо“ и след 13 дни до морска зона „Странджа“. В писмо 99-00-200/05.01.2024 г. МОСВ правилно заключава, че засегнати биха били областите Бургас, Варна и Добрич. От това обаче следва, че гражданите на въпросните области също би следвало да имат равен достъп до информираност и обществени консултации. Затова смятаме за необходимо да се организират обществени консултации и в областните центрове на области Варна, Бургас и Добрич, както и в община Балчик, която е в непосредствена близост до останалите северни общини.</p>	<p>водите се обърна към трите общини, водено от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, като се има предвид, че въздействието е оценено като незначително. Министерството на околната среда и водите се обърна към община Варна, но датата не беше удобна за общината. Община Каварна любезно се отзова, а общините Варна и Шабла отговориха, че не възразяват общественото обсъждане да се проведе в Каварна.</p> <p>Находищата "Домино" и "Пеликан", от които ще се добива газ в рамките на проекта "Нептун Дийп", са биогенни газови находища и не съдържат никакви течни въглеводороди като суров нефт или кондензат. Те съдържат само природен газ и вода.</p> <p>За възможно потенциално изпускане на течни въглеводороди се счита инцидентен разлив на дизелово гориво (леко корабно дизелово гориво - ЛКДГ) в резултат на сблъсък на плавателни съдове. Дизелът (ЛКДГ) е силно летлив и се счита за нетраен нефтопродукт, тъй като обикновено се изпарява в рамките на</p>	<p style="text-align: center;">НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Не на последно място искаме да обърнем Вашето внимание върху влиянието, което „Нептун Дийп“ ще окаже на борбата с най-тежките последици от климатичните промени. В плитки води, като например на сондажния участък „Домино“ и 160-километровия тръбопровод до брега, аварията могат да имат фатални последици за климата. В случай на изтичане, газът бързо би се издигнал на повърхността и би изтекъл във въздуха, като част от него би се абсорбирал във водата. При подобно изтичане през септември 2022 г. от „Северен поток“ 1 и 2 около 115 000 тона газ са били изпуснати само в рамките</p>	<p>5 дни под въздействието на вятъра и вълните. Рискът от разлив на ЛКДГ се счита за сходен с този от целия корабен трафик в Черно море, като този риск не е специфичен за Нептун Дийп. Представеният в ОВОС консервативен сценарий за моделиране на разливи показва, че вероятността за възникване на такъв инцидент е много ниска (вероятност под 1 %). По-достоверният сценарий, който моделира най-реалистичните параметри (напр. наличие и посока на ветрове, мерки за намеса при разлив), показва, че разливът не засяга териториалните води на България и следователно не представлява риск за бреговата линия, водите за къпане или българските морски зони от Натура 2000.</p> <p>Използването на природен газ е преходно решение за укрепване на енергийната сигурност на региона и за намаляване на въглеродните емисии чрез преминаване от въглища към газ.</p> <p>В перспектива се очаква миксът на производство на електроенергия да</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>на шест дни, което оказва въздействие върху климата и щети в размер на 15 милиона тона въглероден еквивалент. Подобен инцидент при проекта „Нептун Дийп“ бързо би причинил щети, еквивалентни на годишния климатичен натиск от платформата. В отворено писмо „Грийнпийс“ – Австрия и 76 учени призовават OMV и нейния най-голям акционер ÖBAG (Österreichische Beteiligungs AG) да отменят мегапроекта за добив на газ „Нептун Дийп“ в Черно море. Подписалите предупреждават, че разработването на нови газови запаси не е съвместимо с целите на Парижкото споразумение за климата. Сред подписалите са проф. д-р Лукас Кенер и д-р Изабела Пали от Медицинския университет във Виена, проф. маг. Катрин Ватшингер и д-р Максимилиан Сомен от Медицинския университет в Инсбрук.</p>	<p>се промени, като се стимулира намаляването на използването на въглища и течни въглеводороди и увеличаване на капацитета на вятърни, слънчеви инсталации и инсталации за производство на енергия от биомаса. Природният газ ще има важно значение в този микс, като ще играе решаваща роля за смекчаване на нестабилността на мощностите от възобновяеми източници. Природният газ е признат от ЕС като гориво на прехода. Според Европейската комисия включването на електроенергията, произведена от природен газ, в насоките за зелени инвестиции ще помогне на ЕС да постигне целите си за декарбонизация на електроенергията до 2030 г., тъй като зависимите от въглища държави от ЕС ще преминат на природен газ, намалявайки общите си емисии. Избрани са и са приложени най-съвременни технологии и експертен опит, за да се добива газът безопасно и по начин, щадящ околната среда. Очакваният пряк въглероден интензитет на проекта по време на производството при нормални условия е 2,18 kg CO₂e/boe, което е значително под средното за</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Моля да вземете предвид горепосочената информация при провеждането на обществени консултации в България и при изготвяне на отговор до Министерството на околната среда, водите и горите в Румъния. Българската страна следва да разкритикува методологическите несъответствия в доклада по ОВОС на „Нептун Дийп“, да изисква ясни мерки за опазването на застрашени видове в Черно море, да поиска допълнителен анализ за влиянието върху важните зони за морските бозайници и потенциалното замърсяване в защитени зони в българската акватория, както и да изисква публичен достъп до всички реферирани в доклада изследвания. Молим Ви да приоритизирате здравето на българските граждани и грижата за природата в Черно море, както и да упоменете несъответствието на проекта с целите за климатична неутралност на Европейския съюз. Наред с това е редно да бъдат организирани допълнителни обществени консултации и информационна кампания във всички засегнати общини и области.</p> <p>гр. София, 29.04.2024 г.</p> <p>С уважение: Меглена Антонова, Директор на „Грийнпийс“ – България</p>	<p>индустрията и нарежда проекта сред тези с един от най-ниските въглеродни интензитети в света.</p> <p>Докладът за ОВОС бе преработен и допълнен, за да се отговори на коментарите и въпросите, повдигнати от българските институции, участващи в процедурата по ОВОС преди организирането на общественото обсъждане в България. Докладът за ОВОС съдържа ясно заключение, че няма значителни въздействия върху България. Като се има предвид, че е оценено, че няма да има значителни въздействия върху България, обсъждането в Каварна е напълно уместно съгласно Конвенцията от Еспоо.</p>	<p>НЕ</p>
3.	<p><i>Електронни писма изпратени от neptundeeper@petition.greenpeace.bg до МОСВ на адрес edno_gishe@moew.government.bg</i></p> <p>На дати: 26.04.2024 г., 29.04.2024 г., 30.04.2024 г., 01.05.2024 г., 02.05.2024 г., 03.05.2024 г., 04.05.2024 г., 05.05.2024 г., 06.05.2024 г., 07.05.2024 г., 08.05.2024 г., 10.05.2024 г., 12.05.2024 г., 13.05.2024 г., 14.05.2024 г., 15.05.2024 г., 16.05.2024 г., 18.05.2024 г., 19.05.2024 г., 20.05.2024 г., 22.05.2024 г</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Черно море е в опасност! Акваторията на България ще бъде изложена на огромни рискове от румънския мегапроект за добив на газ „Нептун Дийп“. Този проект ще има негативно влияние върху черноморската екосистема и ще унищожи амбициите за климатична неутралност на Европа. „Нептун Дийп“ ще доведе до редица въздействия върху черноморските води, като има огромен шанс това да застраши и здравето на българите. Заради този мегапроект в Черно море ще бъдат изхвърлени над 5 млн. м³ отпадъчни води. Поради естествените течения в морето всички изпуснати води бързо ще се придвижат към българската му част и ще застрашат здравето ни и природата ни.</p> <p>Като част от консултация за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), България трябва да разшири обществените обсъждания и да разкритикува методологията в доклада за ОВОС. Моля да обърнете внимание на следните аспекти:</p>	<p>Изпусканата вода е предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Това заустване се регулира от разрешителното за изпускане на води и ще се извършва на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона на Черно море. Това е обичайна практика, която се прилага в други страни, произвеждащи въглеродороди, включително Норвегия. Това е газов проект, в който няма течни въглеродороди. Веществата, използвани в технологичния процес, са лицензирани от европейските органи и се използват в световен мащаб от индустрията. OMV Petrom използва технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Обединеното кралство, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>1. Методологията в доклада е непълна и неясна. Например, въпреки че в него много пъти се споменават нуждата от мерки за опазване на застрашени видове като муткура или средиземноморския буревестник, реални такива не са предвидени.</p>	<p>включено в доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p> <p>Докладът за ОВОС е изготвен от независим сертифициран консултант в съответствие с Директива 2011/92/ЕС за ОВОС - Оценка на въздействието на определени публични и частни проекти върху околната среда (изменена Директива 2014/52/ЕС), транспонирана в националното законодателство на държавите - членки на ЕС.</p> <p>Където е било преценено, че има нужда са предложени мерки за смекчаване на въздействията, които са в съответствие с международно приетите ръководства, като ACCOBAMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата).</p> <p>Що се отнася до <i>Puffinus yelkouan</i>, плавателният съд, който монтира тръбопровода на морското дъно, ще извършва дейности в крайбрежната зона за ограничен период от време, като с напредъка на строителството</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>2. В доклада не е предвидено намаляване на въздействието върху околната среда по време на експлоатацията на проекта. При инцидент и разлив на опасни вещества във водите би имало сериозен ефект върху морските защитени зони в България. В доклада няма оценка относно натрупващото се въздействие върху черноморската екосистема, която е подложена на огромен натиск заради войната в Украйна и климатичните промени.</p>	<p>ще се придвижва към платформата, която се намира на около 160 км от брега. Присъствието на строителния кораб в близост до брега предполага същия риск за птиците, както всеки друг кораб, който влиза или излиза от някое от пристанищата по черноморското крайбрежие.</p> <p>Съществува разлика между оценката на въздействията в рамките на ОВОС и въздействията и темите по Директивата за морската безопасност. Тези въздействия се оценяват по различен начин от други институции. В съответствие с приложимото законодателство се изготвят планове за действие при големи аварии. Проектът трябва да докаже, че са предвидени средства за такива аварии и че е безопасен чрез прилагане на мерки, които предотвратяват аварийите. Тези мерки са част от самия проект и тяхното изпълнение се контролира от съответната национална институция и международно признати независими органи. Този процес на удостоверяване на пригодността на проекта е подобен на процеса на ОВОС, като се изготвя доклад за големи аварии и техните</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>3. Този доклад не взема предвид огромните щети, които „Нептун Дийп“ би причинил на морските бозайници в Черно море. Газовият проект ще пресича две зони, важни за развитието на морските бозайници.</p>	<p>последствия. В Доклада за ОВОС темата за големите аварии е разгледана в глава 9.</p> <p>Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено заедно с други съществуващи проекти, както постановяват законодателните изисквания. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, имащи отношение към нашите дейности. Подобни теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително.</p> <p>От гледна точка на сигурността е важно да подчертаем, че и Румъния, и България са членове на НАТО.</p> <p>Както е обяснено по-горе, потенциалното въздействие върху морските бозайници е много краткосрочно и локализирано около платформата по време на дейностите по набиване на пилотите, които се очаква да продължат около 22 часа. Това е еднократна дейност по време на строителната фаза. Районът, в който възниква PTS (Permanent</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>4. Въпреки огромния риск от замърсяване и значително високите нива на токсични материали, които ще бъдат изпуснати в черноморските води, румънските власти не предоставят информация за специфичните химикали, които ще бъдат изпуснати във водите.</p>	<p>Threshold Shift), е локализиран около платформата.</p> <p>За да се смекчи това потенциално въздействие, проектът прилага мерките, предвидени в международните ръководства АССОВАМС (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата), които изискват използването на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на дейностите, което в комбинация с техниката за „мек“ (плавен) старт позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при което нивата на шума не представляват заплаха.</p> <p>Изпусканата вода е предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Това заустване се регулира от разрешителното за изпускане на води и ще се извършва на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона на Черно море.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
		<p>Това е често срещана процедура; прави се навсякъде по света.</p> <p>Това е газов проект, в който няма течни въглеводороди.</p> <p>Веществата, използвани в технологичния процес, са посочени в Доклада за ОВОС, лицензирани са от европейските органи и се използват в световен мащаб от индустрията.</p> <p>OMV Petrom е използвала технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Великобритания, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е включено в доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p> <p>Доколкото ни е известно, румънските власти са предоставили проучването за екоотоксичност за преглед на място, в офиса на компетентната институция. Освен това данните, веществата и заключенията от това проучване вече са ясно посочени в Доклада за ОВОС. Няма значителни въздействия съгласно проучванията.</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Многобройните рискове в този проект са силно обезпокоителни, а липсата на яснота за това как ще бъдат засегнати българските води е дълбоко тревожна. Моля да се отнесете критично към мегапроекта и да проявите загриженост за природата. Българите нямат шанс да участват в реално публично обсъждане, тъй като консултациите ще се проведат в гр. Каварна. Затова Ви моля и да разширите процеса на публични консултации и до живеещите във всички черноморски общини, включително Варна, Шабла и Балчик.</p> <p>Запазете Черно море живо!</p> <p>С уважение, Тодор Койчев Надя Алиева Христо Мартинов Надя Табакова Валентина Костова Елена Николова Диана Де-Розарио Ивета Лукова Александър Дунчев Кремена Вършилова Ралица Стоянова Ирена Дурева Искра Тихова Maria Harbova Дима Костова Изабела Станилова Росен Давчев Александър Василев Мануела Проданова Стефани Рошкова Gabriela Kirilova</p>	<p>Тъй като беше оценено, че няма да има значително въздействие на българска територия, общественото обсъждане в Каварна отговаря на изискванията на Конвенцията от Еспоо. За лицата, които не могат да участват на място в обсъждането е предвидена възможност да представят коментари или въпроси в писмена форма.</p> <p>Освен това, както беше обяснено от г-жа Мая Ганджова от българското Министерство на околната среда и водите по време на срещата за обществено обсъждане, Министерството на околната среда и водите определя общините Варна, Каварна и Шабла като засегнати. За провеждане на общественото обсъждане, Министерството на околната среда и водите се обърна към трите общини, водено от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, като се има предвид, че въздействието е оценено като незначително. Министерството на околната среда и водите се обърна към община Варна, но датата не беше удобна за общината. Община Каварна любезно се отзова, а общините Варна и Шабла отговориха,</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Веселина Тодорова Петя Денева Жулиета Босилкова Йордан Димитров Мара Шопова Пламен Недялков Анна-Мария Цочева Анета Цочева Димитър Даскалов Силвия Чилова Алана Коцева Ралица Йоцева Petar Mihalev Nonka Todorova Дончо Петков Петър Пеловски Ravlin Dankov Вероника Митева Цеца Илиева Kostadin Volevski Христина Крумова Нина Янева Ben Blunt Анастас Търпанов Greenpeace Кремена Рашева Greta Yaneva Ivaylo Dimitrov Iveta Stoyanova Kaloyan Vukov Lilia Staneva Maria Sineva Marianka Krasteva</p>	<p>че не възразяват общественото обсъждане да се проведе в Каварна.</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Martin Dimitrov Miroslav Miroslav Todorov Nikolay Stanchev Nina Avramova Petar Anev Plamen Laskaev Stefan Grigorov Venera Micheva Vesela Zozikova Аксиния Димитрова Албена Цонева Александра Бакалова Александра Владимирова Александра Лачева Александра Мешкова Александра Факирова Александрина Георгиева Александрина Стефанова Александър Атанасов eat the rich Александър Костадинов Александър Мартинес Анабела Тодорова Ангелина Гюрова Анджела Пехливанова Анелия Стойнова Анета Амерсдорффер Анета Бакова Анета Петрова Ани Боянова Анна Драганова Анна Краева Анна Русинова		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p> Анна Топова Аспар Карахюсеинов Ася Йорданова Биляна Траянова Божидара Недялкова Борислав Мишев Борян Андреев Боряна Славкова Боян Аршинков Боян Митов Валентин Божилов Валентина Йоргакиева Ваня Георгиева Ваня Георгиева Ваня Димитрова Ваня Желева Васил Младенов Венета Павлова Венета Павлова Венета Съръбеева Венцислав Георгиев Вера Георгиева Вероника Вероника Вероника Кавракова Вероника Неделкова Весела Панова Веселин Митрев Веселин Цанев Веселинка Костадинова Виктор Пенев Виктория Щерева Владимир Николчев </p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Владимир Цветков Вяра Докторова Габриела Владинова Габриела Гърланова Габриела Желязкова Габриела Петкова Галина Борисова Галина Георгиева Галина Димитрова Галина Сбиркова Георги Георгиев Георги Герджиков Георги Станчев Георги Трифонов Георги Цуцуманов Гергана Гулева Госпожа Мария Петрова Даниела Василева Даниела Георгиева Даниела Пеева Даниела Симова Данита Николова Дафи Петрова Делия Недялкова Дениза Георгиева Денис Даде Деница Василева Деница Тодорова Десислава Боюклийска Десислава Диловска Десислава Димова Десислава Мянова</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Десислава Славово Десислава Торозова Диана Димитрова Димитър Анакшев Димитър Бакалов Димитър Долнооряхов Димитър Петков Димо Астаджов Добрин Стоянджов Добринка Цанева Добромир Кисьов Дона Куюмджиева Донка Кинчева Д-р Галина Цонева Екатерина Калоянова Елена Николова Елена Петкова Елица Гърбева Елка Нечева Елла Тодорова Емил Димов Емил Мандаджиев Емил Рашковски Емилия Петковска Желязко Янев Жена Мария Христова Зара Стоянова Златка Здравкова Иван Въжаров Иванина Минева Ивелина Белчева Ивелина Николова		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Ивелина Христова Иво Йованович Илиан Славчев Илиян Гиин Илияна Казакова Илонка Миковска Ина Василева Ина Димитриева Ира Иванова Ирена Иванова Искра Захаријева Искрен Иванов Йолита Дончева Калин Стайков Калина Ефремова Калина Цанева Калоян Вуков Калоян Горанов Кателина Самарджиева Катерина Желязкова Катерина Танева Катя Михайлова Катя Шербетова Кирил Стоянов Клаудия Тодорова Константин Гавазов Кристина Димитрова Кристина Димитрова Кристина Йорданова Кузман Белев Лилия Маринова Лиляна Лалева		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Лина Фогел Лора Рахнева Лора Стоянова Люба Вълчева Любка Данчева Любов Иванова Любов Илиева Любомир Полянов Любомира Костова Людмила Кирова Людмила Ковачева Мариан Николов Мариана Паунова Марин Великов Марин Цанков Марина Гребенарова Марио Иванов Марио Шимбов Мария Антова Мария Димитрова Мария Кирова Мария Колева Мария Костова Мария Пановска Мария Урилска Петя Осенска Мария Янкова-Бозадвжиева Марияна Василева Мартин Маринов Мартин Русков Мартин Томов Меглена Антонова		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Миглена Недялкова Миглена Панайотова-Димитрова Милен Иванов Милена Атанасова Милена Иванова Милена Павлова Милко Белберов Мина Неделчева-Дацова Михаил Трифонов Мишел Георгиева Момчил Иванов Надежда Димитрова Надежда Цекова Назан Али Наталия Башева Наталия Тодорова Неда Донева Неда Дунчовска Нели Цветанова Никол Георгиева Никола Ласков Николай Илчев Николай Тодоров Николета Минчева Николина Николаева Николинка Димова Николинка Христова Нилюфер Гьочгелди Нина Вутова Олга Палагачева Павлина Стефанова Пеню Пенев		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	Петко Памукчийски Петър Главеев Петър Димитров Д-р Петър Кърджилов Петя Димитрова Петя Димитрова Петя Маринова Петя Нейкова Петя Терзииванова-Аргирова Пламен Николов Преслава Колева Радко Тодоров Радослав Велков Радослав Дачев Радослава Кънева Радостина Славкова Райна Илиева Райна Чешмеджиева Ралица Каменова Рангел Димитров Рита Тодорова Рита Ромил Кустуров Росица Александрова Росица Вичева Росица Десева Ростислав Кандиларов Румен Гатев Румен Стоилов Румяна Митова Румяна Събева Русанка Панайотова Саня Кунчева		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Сашо Николов Светла Попова Светлана Михова Светлана Петрова Светослав Захариев Силвена Недялкова Силвия Георгиева - Живее в гр. Каварна, област Добрич и това ще пречи и на туризма, който е едва 3 месеца, градът е разположен на северното Черноморие Силвия Маринова Силвия Милчева Силвия Стоянова Силвия Томова-Новкова Симона Ахмед Симона Гринел Сирма Бойкова Славка Жекова Славка Лукипудис Снежина Кънчева Соня Въртийска Соня Петрова София Николова Станислав Георгиев Станислава Вучева Станко Томов Стефани Жекова Стефка Георгиева Стоян Брашнаров Стоян Костов Стоян Русев Сълза Палпурина Таня Желева</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Татяна Чонова Теодор Младенов Теодора Златева Теодора Лилова Теодора Мишовска Теофан Константинов Тинка Георгиева Филип Захариев Флора Дюлгерян Христиана Петкова Христина Ивановска Християн Христов Христо Ангелов Христо Кочев Цветелина Лазарова Цветина Николова Цветомир Илиев Чавдар Йорданов Явор Хаджиев Ян Спасов Иван Неделчев Цветелина Тонозлиева Gabriela Nedelcheva Борислава Тонозлиева</p>		
4.	<p><i>Електронно писмо изпратено от neptundeeper@petition.greenpeace.bg до МОСВ на адрес edno_gishe@moew.government.bg</i></p> <p>На дата: 29.04.2024 г.</p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Обръщам се към Вас, тъй като Черно море е в опасност.</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Акваторията на България ще бъде изложена на огромни рискове от румънския мегапроект за добив на газ „Нептун Дийп“. Този проект ще има негативно влияние върху черноморската екосистема и ще унищожи амбициите за климатична неутралност на Европа. „Нептун Дийп“ ще доведе до редица въздействия върху черноморските води, като има огромен шанс това да застраши и здравето на българите. Заради този мегапроект в Черно море ще бъдат изхвърлени над 5 млн. м³ отпадъчни води. Поради естествените течения в морето всички изпуснати води бързо ще се придвижат към българската му част и ще застрашат здравето ни и природата ни.</p> <p>Като част от консултация за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), България трябва да разшири обществените обсъждания и да разкритикува методологията в доклада за ОВОС. Моля да обърнете внимание на следните аспекти:</p>	<p>Изпусканата вода е предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Това заустване се регулира от разрешителното за изпускане на води и ще се извършва на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона на Черно море. Това е често срещана процедура; прави се навсякъде по света.</p> <p>Това е газов проект, в който няма течни въглеводороди.</p> <p>Веществата, използвани в технологичния процес, са лицензирани от европейските органи и се използват в световен мащаб от индустрията.</p> <p>OMV Petrom използва технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Обединеното кралство, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е включено в доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p>	<p style="text-align: center;">НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>1. Методологията в доклада е непълна и неясна. Например, въпреки че в него много пъти се споменават нуждата от мерки за опазване на застрашени видове като муткура или средиземноморския буревестник, реални такива не са предвидени.</p>	<p>Докладът за ОВОС е изготвен от независим консултант експерт в съответствие с приложимите разпоредби на ЕС и Румъния за такива оценки.</p> <p>Където е било преценено, че има необходимост са предложени мерки за смекчаване на последиците, които са в съответствие с международно приетите ръководства, като АССОВАМС (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата).</p> <p>Що се отнася до <i>Puffinus yelkouan</i>, плавателният съд, който инсталира тръбопровода на морското дъно, ще извършва дейности в крайбрежната зона за ограничен период от време, докато напредва в строителството и се придвижва към платформата, която се намира на около 160 км от брега. Присъствието на строителния кораб в близост до брега представлява същия риск за птиците, както всеки друг кораб, който влиза или излиза от някое от пристанищата по черноморското крайбрежие.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>2. В доклада не е предвидено намаляване на въздействието върху околната среда по време на експлоатацията на проекта. При инцидент и разлив на опасни вещества във водите би имало сериозен ефект върху морските защитени зони в България. В доклада няма оценка относно натрупващото се въздействие върху черноморската екосистема, която е подложена на огромен натиск заради войната в Украйна и климатичните промени.</p>	<p>Съществува разлика между ОВОС и въздействията и аспектите от Директивата за морската безопасност. Тези въздействия се оценяват по различен начин и от друга институция. В съответствие с приложимото законодателство се изготвят планове за действие при големи аварии. Проектът трябва да докаже, че са предвидени средства за такива аварии и че е безопасен чрез прилагане на мерки, които предотвратяват аварията. Тези мерки са част от самия проект и тяхното изпълнение се наблюдава от съответната национална институция и международно признати независими органи. Този процес на удостоверяване на пригодността на проекта е подобен на процеса на ОВОС, като се изготвя доклад за големи аварии, последици. В Доклада за ОВОС темата за големите аварии е разгледана в глава 9. Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено заедно с други съществуващи проекти, както се изисква в изискванията на националното законодателство. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>3. Този доклад не взема предвид огромните щети, които „Нептун Дийп“ би причинил на морските бозайници в Черно море. Газовият проект ще пресича две зони, важни за развитието на морските бозайници.</p>	<p>власти, имащи отношение към нашите дейности. Подобни теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително.</p> <p>От гледна точка на сигурността е важно да отбележим, че и Румъния, и България са част от НАТО.</p> <p>Както е обяснено по-горе, потенциалното въздействие върху морските бозайници е много краткосрочно и локализирано около платформата по време на дейностите по набиване на пилоти, които се очаква да продължат около 22 часа. Това е еднократна дейност по време на строителната фаза. Районът, в който възниква PTS (Permanent Threshold Shift), е локализиран около платформата.</p> <p>За да се смекчи това потенциално въздействие, проектът прилага мерките, предвидени в международните ръководства ACCOBAMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата), които</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>4. Въпреки огромния риск от замърсяване и значително високите нива на токсични материали, които ще бъдат изпуснати в черноморските води, румънските власти не предоставят информация за специфичните химикали, които ще бъдат изпуснати във водите.</p> <p>Многобройните рискове в този проект са силно обезпокоителни, а липсата на яснота за това как ще бъдат засегнати българските води е дълбоко тревожна. Моля да се отнесете критично към мегапроекта и да проявите загриженост за природата. Българите нямат шанс да участват в реално публично обсъждане, тъй като консултациите ще се проведат в гр. Каварна. Затова Ви моля и да разширите процеса на публични консултации и до живеещите във всички черноморски общини, включително Варна, Шабла и Балчик.</p> <p>Запазете Черно море живо!</p>	<p>изискват използването на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на операциите, което в съчетание с техниката за „мек“ (плавен) старт позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при което нивата на шума вече не ги притесняват.</p> <p>Доколкото ни е известно, румънските власти са предоставили проучването за екоотоксичност за преглед на място, в офиса на отговорната институция. Освен това данните, веществата и заключенията от това проучване вече са ясно посочени в Доклада за ОВОС. Няма значителни въздействия, съгласно проучванията.</p> <p>Тъй като беше оценено, че няма да има значително въздействие на българска територия, общественото обсъждане в Каварна напълно отговаря на изискванията на Конвенцията от Еспоо. За лицата, които не могат да участват на място в обсъждането е предвидена възможност да представят коментари или въпроси в писмена форма.</p>	<p>НЕ</p> <p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	С уважение, Камелия Томова	Освен това, както беше обяснено от г-жа Мая Ганджова от българското Министерство на околната среда и водите по време на срещата за обществено обсъждане, Министерството на околната среда и водите определя общините Варна, Каварна и Шабла като засегнати. За провеждане на общественото обсъждане, Министерството на околната среда и водите се обърна към трите общини, водено от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, като се има предвид, че въздействието е оценено като незначително. Министерството на околната среда и водите се обърна към община Варна, но датата не беше удобна за общината. Община Каварна любезно се отзова, а общините Варна и Шабла отговориха, че не възразяват общественото обсъждане да се проведе в Каварна.	
5.	<p><i>Електронно писмо изпратено от neptundeeep@petition.greenpeace.bg до МОСВ на адрес edno_gishe@moew.government.bg</i></p> <p>На дата: 07.05.2024 г.</p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>В публичното пространствено се промуши информацията за сериозна интервенция в Черно море, свързана с добива на газ!</p> <p>Тази информация не е достатъчно ясна, подробна и прозрачна за населението на България. Според очакванията, предвидената инвестиция е със сериозен мащаб, който неминуемо ще се усети и при нас.</p> <p>Притесненията са, че акваторията на България ще бъде изложена на огромни рискове от румънския добив на газ за „Нептун Дийп“. Възможността този проект да има негативно влияние върху черноморската екосистема и да унищожи амбициите за климатична неутралност на Европа изглеждат съвсем реални. „Нептун Дийп“ ще доведе до редица въздействия върху черноморските води, като има огромен шанс това да застраши и здравето на българите. Анализите казват, че заради този мегапроект в Черно море ще бъдат изхвърлени над 5 млн. м³ отпадъчни води. Поради естествените течения в морето всички изпуснати води бързо ще се придвижат към българската му част и ще застрашат здравето ни и природата ни. Всичко това изглежда особено притеснително за бъдещето на природата в България.</p> <p>Като част от консултация за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), България трябва да разшири обществените обсъждания и да разкритикува методологията в доклада за ОВОС.</p> <p>Моля да обърнете внимание на следните аспекти:</p>	<p>Изпусканата вода е предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Това заустване се регулира от разрешителното за изпускане на води и ще се извършва на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона на Черно море. Това е обичайна практика, която се прилага в други страни, произвеждащи въглеродороди, включително Норвегия.</p> <p>Това е газов проект, в който няма течни въглеродороди.</p> <p>Веществата, използвани в технологичния процес, са лицензирани от европейските органи и се използват в световен мащаб от индустрията.</p> <p>OMV Petrom използва технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Обединеното кралство, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези</p>	<p style="text-align: center;">НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>1. Методологията в доклада е непълна и неясна. Например, въпреки че в него много пъти се споменават нуждата от мерки за опазване на застрашени видове като муткура или средиземноморския буревестник, реални такива не са предвидени.</p>	<p>вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е включено в доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p> <p>Докладът за ОВОС е изготвен от независим консултант експерт в съответствие с приложимите разпоредби на ЕС и Румъния за такива оценки.</p> <p>Където е било преценено, че има необходимост са предложени мерки за смекчаване на последиците, които са в съответствие с международно приетите ръководства, като ACCOBAMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата).</p> <p>Що се отнася до <i>Puffinus yelkouan</i>, плавателният съд, който инсталира тръбопровода на морското дъно, ще извършва дейности в крайбрежната зона за ограничен период от време, докато напредва в строителството и се придвижва към платформата, която се намира на около 160 км от</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>2. В доклада не е предвидено намаляване на въздействието върху околната среда по време на експлоатацията на проекта. При инцидент и разлив на опасни вещества във водите би имало сериозен ефект върху морските защитени зони в България. В доклада няма оценка относно натрупващото се въздействие върху черноморската екосистема, която е подложена на огромен натиск заради войната в Украйна и климатичните промени.</p>	<p>брега. Присъствието на строителния кораб в близост до брега представлява същия риск за птиците, както всеки друг кораб, който влиза или излиза от някое от пристанищата по черноморското крайбрежие.</p> <p>Съществува разлика между ОВОС и въздействията и аспектите от Директивата за морската безопасност. Тези въздействия се оценяват по различен начин и от друга институция. В съответствие с приложимото законодателство се изготвят планове за действие при големи аварии. Проектът трябва да докаже, че са предвидени средства за такива аварии и че е безопасен чрез прилагане на мерки, които предотвратяват аварията. Тези мерки са част от самия проект и тяхното изпълнение се наблюдава от съответната национална институция и международно признати независими органи. Този процес на удостоверяване на пригодността на проекта е подобен на процеса на ОВОС, като се изготвя доклад за големи аварии, последици. В Доклада за ОВОС темата за големите аварии е разгледана в глава 9.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>3. Този доклад не взема предвид огромните щети, които „Нептун Дийп“ би причинил на морските бозайници в Черно море. Газовият проект ще пресича две зони, важни за развитието на морските бозайници.</p>	<p>Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено заедно с други съществуващи проекти, съгласно изискванията на националното законодателство. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, имащи отношение към нашите дейности. Подобни теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително.</p> <p>От гледна точка на сигурността е важно да отбележим, че и Румъния, и България са част от НАТО.</p> <p>Както е обяснено по-горе, потенциалното въздействие върху морските бозайници е много краткосрочно и локализирано около платформата по време на дейностите по набиване на пилоти, които се очаква да продължат около 22 часа. Това е еднократна дейност по време на строителната фаза. Районът, в който възниква PTS (Permanent Threshold Shift), е локализиран около платформата.</p> <p>За да се смекчи това потенциално въздействие, проектът прилага</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>4. Въпреки огромния риск от замърсяване и значително високите нива на токсични материали, които ще бъдат изпуснати в черноморските води, румънските власти не предоставят информация за специфичните химикали, които ще бъдат изпуснати във водите.</p> <p>Многобройните рискове в този проект са силно обезпокоителни, а липсата на яснота за това как ще бъдат засегнати българските води е дълбоко тревожна.</p>	<p>мерките, предвидени в международните ръководства ASSOBAIMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата), които изискват използването на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на дейностите, което в съчетание с техниката за „мек“ (плавен) старт позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при което нивата на шума вече не ги притесняват.</p> <p>Доколкото ни е известно, румънските власти са предоставили проучването за екоотоксичност за преглед на място, в офиса на отговорната институция. Освен това данните, веществата и заключенията от това проучване вече са ясно посочени в Доклада за ОВОС. Няма значителни въздействия, съгласно проучванията.</p> <p>Тъй като беше оценено, че няма да има значително въздействие на</p>	<p>НЕ</p> <p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Моля да се отнесете критично към мегапроекта и да проявите загриженост за природата. Българите нямат шанс да участват в реално публично обсъждане, тъй като консултациите ще се проведат в гр. Каварна. Затова Ви моля и да разширите процеса на публични консултации и до живеещите във всички черноморски общини, включително Варна, Шабла и Балчик.</p> <p>Запазете Черно море живо!</p> <p>С уважение, Катя Валериева</p>	<p>българска територия, общественото обсъждане в Каварна напълно отговаря на изискванията на Конвенцията от Еспоо. За лицата, които не могат да участват на място в обсъждането е предвидена възможност да представят коментари или въпроси в писмена форма. Освен това, както беше обяснено от г-жа Мая Ганджова от българското Министерство на околната среда и водите по време на срещата за обществено обсъждане, Министерството на околната среда и водите определя общините Варна, Каварна и Шабла като засегнати. За провеждане на общественото обсъждане, Министерството на околната среда и водите се обърна към трите общини, водено от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, като се има предвид, че въздействието е оценено като незначително. Министерството на околната среда и водите се обърна към община Варна, но датата не беше удобна за общината. Община Каварна любезно се отзова, а общините Варна и Шабла отговориха, че не възразяват общественото обсъждане да се проведе в Каварна.</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
6.	<p><i>Електронно писмо изпратено от neptundeeep@petition.greenpeace.bg до МОСВ на адрес edno_gishe@moew.government.bg</i></p> <p>На дата: 13.05.2024 г.</p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Пиша Ви като майка на 9-месечно бебе, което бих искала да мога да водя на плаж на Черно море - така, както съм ходила и аз всяко лято. Ако румънският проект за добив на газ "Нептун дийп" бъде изпълнен, това няма да е възможно без риск за здравето на детето ми поради сериозното замърсяване, от което ще страда и нашата акватория. Също така ни очакват сериозни последици за добива на риба в нашето море. Моля Ви за незабавни мерки в диалог с румънските Ви колеги, за да упражним правото си да спрем този проект, от който можем само да загубим.</p> <p>Румънският мегапроект „Нептун Дийп“ крие огромни рискове за нашата акватория. Той ще има негативно влияние върху морската екосистема и здравето на българите, включително детето ми. В Черно море се очаква да бъдат изхвърлени над 5 млн. кубични метра отпадъчни води! Поради естествените течения в морето всички изпуснати води бързо ще се придвижат към българската част и ще застрашат нас и природата ни.</p> <p>Като част от консултация за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС), България трябва да разшири обществените обсъждания и да ги проведе в много повече градове. Вие трябва и да разкритикувате методологията в доклада за ОВОС. Моля да обърнете внимание на следните проблеми:</p>	<p>Изпусканата вода е предимно морска вода, която се използва в производствения процес за охлаждане. Това заустване се регулира от разрешителното за изпускане на вода и ще се извършва на дълбочина 90 метра в хипоксичната зона на Черно море. Това е често срещана процедура; прави се навсякъде по света. Това е газов проект, в който няма течни въглеводороди. Веществата, използвани в технологичния процес, са лицензирани от европейските органи</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>1. Методологията в доклада е непълна и неясна. Например, въпреки че в него много пъти се споменава нуждата от мерки за опазване на застрашени видове като муткура или средиземноморски буревестник, всъщност такива не са предвидени.</p>	<p>и се използват в световен мащаб от индустрията. OMV Petrom използва технология, разработена в отдавна експлоатирани нефтени и газови находища в Норвегия, Обединеното кралство, Дания и Нидерландия, за да моделира въздействието на тези вещества върху околната среда. Моделирането се нарича DREAM моделиране и проучването е включено в Доклада за ОВОС. Проучванията показват, че въздействието е незначително, без ефект върху българските води.</p> <p>Докладът за ОВОС е изготвен от независим сертифициран консултант в съответствие с Директива 2011/92/ЕС за ОВОС - Оценка на въздействието на определени публични и частни проекти върху околната среда (изменена Директива 2014/52/ЕС), транспонирана в националното законодателство на държавите - членки на ЕС. Където е било преценено, че има необходимост са предложени мерки за смекчаване на въздействията, които са в съответствие с международно приетите ръководства, като ACCOBAMS</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>2. В доклада не е предвидено намаляване на въздействието върху околната среда по време на експлоатацията на проекта. При инцидент и разлив на опасни вещества във водите би имало сериозен ефект върху морските защитени зони в България. В доклада няма оценка относно натрупващото се въздействие върху черноморската екосистема, която вече е подложена на огромен натиск заради войната в Украйна и климатичните промени.</p>	<p>(Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата). Що се отнася до <i>Puffinus yelkouan</i>, плавателният съд, който ще инсталира тръбопровода на морското дъно, ще извършва дейности в крайбрежната зона за ограничен период от време, докато напредва в строителството и се придвижва към платформата, която се намира на около 160 км от брега. Присъствието на строителния кораб в близост до брега ще предпостави същия риск за птиците, както всеки друг кораб, който влиза или излиза от някое от пристанищата по черноморското крайбрежие.</p> <p>Съществува разлика между ОВОС и въздействията и аспектите по Директивата за морската безопасност. Тези въздействия се оценяват по различен начин от друга институция. В съответствие с приложимото законодателство се изготвят планове за действие при големи аварии. Проектът трябва да докаже, че са предвидени средства за</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
		<p>такива аварии и че е безопасен чрез прилагане на мерки, които предотвратяват аварийите. Тези мерки са част от самия проект и тяхното изпълнение се наблюдава от съответната национална институция и международно признати независими органи. Този процес на удостоверяване на пригодността на проекта е подобен на процеса на ОВОС, като се изготвя доклад за големи аварии, последици. В Доклада за ОВОС темата за големите аварии е разгледана в глава 9.</p> <p>Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено заедно с други съществуващи проекти, съгласно националните законодателни изисквания. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, имащи отношение към нашите дейности. Подобни теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително.</p> <p>От гледна точка на сигурността е важно да се отбележи, че и Румъния, и България са членове НАТО.</p>	

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>3. Този доклад не взема предвид огромните щети, които „Нептун Дийп“ би причинил на морските бозайници в Черно море. Газовият проект ще пресича две зони, важни за развитието на морските бозайници.</p>	<p>Както е обяснено по-горе, потенциалното въздействие върху морските бозайници е много краткосрочно и локализирано около платформата по време на дейностите по набиване на пилоти, които се очаква да продължат около 22 часа. Това е еднократна дейност по време на строителната фаза. Районът, в който възниква PTS (Permanent Threshold Shift), е локализиран около платформата.</p> <p>За да се смекчи това потенциално въздействие, проектът прилага мерките, предвидени в международните ръководства ACCOBAMS (Споразумение за опазване на китоподобните в Черно море, Средиземно море и прилежащата зона на Атлантическия океан) и JNCC (Съвместен комитет за опазване на природата), които изискват използването на наблюдатели на морските бозайници, за да се потвърди, че в района няма морски бозайници преди започване на операциите, което в съчетание с техниката за „мек“ (плавен) старт позволява на делфините да се отдалечат от източника на шум на разстояние, при</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>4. Въпреки огромния риск от замърсяване и значително високите нива на токсични материали, които ще бъдат изпуснати в черноморските води, румънските власти не предоставят информация за специфичните химикали, които ще бъдат изпуснати във водите. Това е недопустимо!</p> <p>Силно обезпокоена съм от многото рискове за нашето море в този проект. Моля да се отнесете критично към "Нептун дийп" и да проявите загриженост за природата. Огромното мнозинство българи нямат възможност да участват в реално публично обсъждане, тъй като консултациите ще се проведат само в гр. Каварна. Затова Ви моля и да разширите процеса на публични консултации и до живеещите във всички черноморски общини, включително Варна, Шабла и Балчик.</p> <p>Моля Ви, запазете Черно море за нас и нашите деца.</p> <p>Моля Ви за входящ номер на подаденото становище.</p> <p>С уважение, Ани Коджабашева</p>	<p>което нивата на шума вече не ги притесняват.</p> <p>Доколкото ни е известно, румънските власти са предоставили проучването за екотоксичност за преглед на място, в офиса на отговорната институция. Освен това данните, веществата и заключенията от това проучване вече са ясно посочени в Доклада за ОВОС. Проучванията и оценките в ОВОС показват, че няма значителни въздействия.</p> <p>Предвид факта, че беше оценено, че няма да има значително въздействие върху територията на България, обсъждането в Каварна беше сметено за напълно подходящо съгласно Конвенцията от Еспоо. За лицата, които не могат да участват на място в обсъждането е предвидена възможност да представят коментари или въпроси в писмена форма. Освен това, както бе обяснено от г-жа Мая Ганджова от българското Министерство на околната среда и водите по време на срещата за обществено обсъждане, Министерството на околната среда и водите определя общините Варна, Каварна и Шабла като потенциално</p>	<p>НЕ</p> <p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
		<p>засегнати. За провеждане на общественото обсъждане Министерството на околната среда и водите се обърна към трите общини, водено от разбирането, че едно обществено обсъждане е достатъчно за територията на България, като се има предвид, че въздействието е оценено като незначително. Министерството на околната среда и водите се обърна към община Варна, но датата не беше удобна за общината. Община Каварна любезно се отзова, а общините Варна и Шабла отговориха, че не възразяват общественото обсъждане да се проведе в Каварна.</p>	
7.	<p>Писмо Изх. № 41/14.05.2024 г. До Министъра на околната среда и водите От „Грийнпийс“ – България</p> <p><i>ОТНОСНО: Допълнение към становище по доклад за трансгранична оценка за въздействието върху околната среда на проекта „Нептун Дийп“ за добив на газ на територията на Румъния</i></p> <p>Уважаеми г-н Министър,</p> <p>Във връзка с процедурата по обществена консултация доклада по ОВОС за проекта „Нептун Дийп“ за добив на газ в Черно море на територията на Румъния, изпращаме допълнение към становището ни с изх. № 37/29.04.2024 г., с входящ № 99-00-200/29.04.2024 г.</p>		

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>1) Кумулативен ефект</p> <p>Румънските власти все още не са поискали от инвеститора да представи в доклада за оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) адекватна оценка на кумулативното въздействие върху екосистемата на Черно море. Според доклада „Pressures, threats and impacts on life in the Black Sea“, изработен от румънската Consultanta de Mediu, широк спектър от фактори могат да дестабилизируют непоправимо черноморската екосистема. Черно море е подложено на множество и разнообразни заплахи, включващи променящите се климатични условия, военните действия в Украйна, замърсяването на водите, еутрофикацията, експлоатацията на водни ресурси и прекомерният улов. Тъй като екосистемата на Черно море е уязвима, следва докладът по ОВОС да включи допълнителна оценка на кумулативното въздействие на „Нептун Дийп“.</p> <p>2) Цялостна оценка на парниковите емисии</p> <p>Проектът „Нептун Дийп“ представлява сериозна заплаха за намаляването на емисиите от парникови газове и поставя климатичните цели на Европейския съюз в риск.</p> <p>В доклада по оценка на околната среда (ОВОС) на проекта не са взети предвид емисиите от производството и потреблението на газ извън Румъния. Операторът, заедно с екологичните власти в Румъния, следва да направят оценка на реалното въздействие на двете форми на емисии на парникови газове в резултат на разработването и експлоатацията на газовите находища преди да одобрят доклада по ОВОС.</p>	<p>Кумулативното въздействие на проекта Нептун Дийп е оценено в глава 6.4 от Доклада за ОВОС заедно с други съществуващи проекти, както изискват приложимите законодателни разпоредби. Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, имащи отношение към нашите дейности. Такива теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително.</p> <p>От гледна точка на сигурността е важно да се помни, че и Румъния, и България са членове на НАТО.</p> <p>ОВОС е извършен в съответствие с приложимите законодателни изисквания. Данните за емисиите на проекта Нептун Дийп са предоставени в Доклада за ОВОС и подробно описани в приложение К към доклада, както се изисква от разпоредбите. Очакваният пряк въглероден интензитет на проекта е значително по-нисък от средния за индустрията.</p> <p>OMVP не може да коментира емисиите от обхват 3, тъй като те ще</p>	<p>НЕ</p> <p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>Независимо проучване за общото количество отделени парникови газове, които ще бъдат генерирани за периода на експлоатация на проекта, е приблизително 209 милиона тона въглероден диоксид. Тези данни за въглеродния отпечатък на „Нептун Дийп“ са публикувани в доклада „The Carbon Footprint of Neptun Deep“, изработен от ERCST - Roundtable on Climate Change and Sustainable Transition. Настояваме този анализ или цялостен анализ на емисиите на проекта, отделяни при конструкцията и експлоатацията на „Нептун Дийп“, и тяхното съотнасяне с климатичните цели на Европейския съюз, да бъде включен в доклада по ОВОС.</p> <p>3) Риск от екологични катастрофи заради продължаващите военни действия Рискът от екологични катастрофи в Черно море е значително увеличен в резултат на руската агресия в Украйна. Присъствието на множество морски мини затруднява работата както на научни институти, така и на морски индустрии. Този риск обаче не е разгледан в доклада по ОВОС за „Нептун Дийп“. Операторът следва да извърши анализ по отношение на въздействието на плаващите морски мини върху собствените си инсталации и да предприеме необходимите мерки за намаляване на риска, свързан с възможността за взривяване на мини по време на строителството на проекта и неговата експлоатацията. Този анализ следва да бъде извършен преди издаването на екологичното разрешително. Освен това операторът следва да изброи всички предизвикателства по отношение на откриването и избягването на невзривени боеприпаси, съществуващи на морското дъно и необходимите мерки за намаляване на свързания с тях риск.</p> <p>Към това становище са приложени споменатите по-горе доклади „Pressures, threats and impacts on life in the Black Sea“ и „The Carbon Footprint of Neptun Deep“.</p> <p>Надяваме се да вземете предвид гореизброените рискове за екологичното здраве на Черно море и да изисквате допълнителен анализ на климатичния отпечатък на проекта, кумулативните влияния върху екосистемата на Черно</p>	<p>зависят от купувачите на газ и от крайната употреба на суровината.</p> <p>Непрекъснато следим геополитическия контекст и сме в тесен контакт с румънските власти, които имат отношение към нашите дейности. Тези теми се разглеждат в плановете за сигурност, които не са част от процедурата за издаване на екологично разрешително. От гледна точка на сигурността е важно да напомним, че и Румъния, и България са членове на НАТО.</p>	<p>НЕ</p>

№	Предложения, препоръки, мнения и възражения	Становище и коментари на OMV Petrom S.A. и Romgaz Black Sea Ltd.	Заключение относно необходимостта от допълване на Доклада за ОВОС (ДА/НЕ)
	<p>море и анализ на риска от инциденти. Тези допълнения към доклада по ОВОС са от изключителна важност за здравето на българските граждани и за екологичното здраве на Черно море.</p> <p>гр. София, 14.05.2024 г.</p> <p>С уважение: Меглена Антонова, Директор на „Грийнпийс“ – България</p>		

Въз основа на изготвената оценка (Доклад за ОВОС) за проект "Нептун Дийп" за добив на природен газ в Черно море на територията на Румъния, с възложител OMV Petrom S.A. и RomGaz Black Sea Ltd. във връзка с трансгранична процедура по ОВОС, съгласно Конвенцията за ОВОС в трансграничен контекст и Директивата за ОВОС, както и в резултат на проведеното обществено обсъждане в Община Каварна и отговорите по направените предложения, препоръки, мнения и възражения, не са предложени писмено други възможни начини за осъществяване на проекта и/или нова информация въз основа на експертна оценка, която се различава от представената в Доклада за ОВОС. Предвид това и при съобразяване на гореизложените мотиви, преценката е да не се възлага допълване на Доклада за ОВОС и приложенията към него.

Настоящото становище се изпраща до Министерството на околната среда и водите на Република България и Община Каварна. Съгласно изискванията на чл. 17 ал. 6 на Наредбата за ОВОС съответните общини и кметства трябва да осигурят обществен достъп за срок 7 дни на интернет страницата си и/или по друг подходящ начин до становището на заинтересуваните лица или организации и на вносителите на предложения, препоръки и мнения в резултат от общественото обсъждане, за което предоставят информация на компетентния орган.

Дата: 27.05.2024 г.

ВЪЗЛОЖИТЕЛ:

Даниел Дину
Старши Ръководител проект
„Екологични разрешителни“
Проект "Нептун Дийп"

DocuSigned by:
5DC29B6AC33D4EA...